

ČAJ

Pro chvíle pohody

DUBEN 2024

Časopis Autorů Jičínska

VĚŠTBA OD PIAVY

... prý to bude přesně za sto let.
Tedy, jak počítám, tak v roce 2018.
To už budu dávno, dá-li Bůh, dávno v nebi.
Ta cikánka se jmenuje Francesca Muti.
Ten můj budoucí potomek, kovář,
růžičku na hrob položí proto,
že si přečte tuto věštbu,
kterou přivezu s sebou
i s tou soškou z války domů.

Ferdinand Večeřa vlastní rukou.

Jiří Wilson NĚMEC

211

Vážení čtenáři,

v dubnovém ČAJi se Vám představuje jako host nová kniha

Tajemství třináctých komnat

sedmnácti současných autorek a autorů,

kteří vytvořili příspěvek inspirovaný tajemstvím.

Povídky jsou to rozmanité, najdete zde historická témata,

návraty do minulosti, ale i současné příběhy,

dokonce i veselé či pohádkové.

Jednou z autorek vzpomínané knihy je **Eliška Koppová**,

kteří v rozhovoru

(Psaní je takovou cestou do neznámých končin lidské duše)

prozradila, že v rodinném penzionu není o tajemství a záhady nouze

(„pak se budeš třást hrůzou a čtenáři taky.“)

Připomeneme si výročí

narození jičínského rodáka **Karla Krause** (28.dubna 1874).

Tvorbu oblastních autorů reprezentuje moje povídka

Andělka a letištní (ne)pohádka, která má také nádech tajemství.

V jedenáctém pokračování zavzpomínám **počátky organizovaného**

(ne zločinu) psaní na Jičínsku po roce 1990.

Příjemné dubnové dny (i když „ještě tam budem“)

přeje

Václav

HOST ČAJe:

Tajemství třináctých komnat

**Sedmnáct příběhů sedmnácti autorek a autorů různých generací
inspirovaných mottem: TAJEMSTVÍ!**

**Jana BURČÍKOVÁ
Daniel DEJV
Václav FRANC
Kateřina HÁJKOVÁ
Václav KŇOUREK
Eliška KOPPOVÁ
Jan LIPŠANSKÝ
Radovan LOVČÍ
Veronika MIŠKAŘÍKOVÁ
Jiří Wilson NĚMEC
Kristýna PETIŠKOVÁ
Ilona PLUHAŘOVÁ
Miroslav REZEK
David SELTENREICH
Jiří ŠANDERA
Iva TAJOVSKÁ
Pavel VELEŠOVSKÝ**

OBSAH:

- * ZÁHADNÝ NÁPIS - ILONA PLUHAŘOVÁ
- * VĚŠTBA OD PIAVY - JIŘÍ WILSON NĚMEC
- * A PROČ? - VERONIKA MIŠKAŘÍKOVÁ
- * JARO - RADOVAN LOVČÍ
- * NIKOHO TO NEZAJÍMÁ - IVA TAJOVSKÁ
- * O PRVNÍCH VODNÍCÍCH ANEB PROZRAZENÉ TAJEMSTVÍ - JIŘÍ ŠANDERA
- * NEPŘÍJEMNÉ ODHALENÍ - DANIEL DEJV
- * ZACHRÁNCE JOGURT - KRISTÝNA PETIŠKOVÁ
- * STAŘEC A KOUPALIŠTĚ - VÁCLAV KŇOUREK
- * PANÍ KVĚTINÁŘKA A PAN POPELÁŘ - JANA BURČÍKOVÁ
- * NÁMĚT NA ROMÁN V DICKENSOVSKÉM DUCHU - DAVID SELTENREICH
- * VELKÝ PÁTEK - KATEŘINA HÁJKOVÁ
- * ŽIVOT JAKO ČEKÁRNA - JAN LIPŠANSKÝ
- * VONÍŠ MI - MIROSLAV REZEK
- * POSELSTVÍ - ELIŠKA KOPPOVÁ
- * NAŠE PANÍ IRMA HOJNÁ - VÁCLAV FRANC
- * HRA NA PRAVDU - PAVEL VELEŠOVSKÝ

Fota Jan Řehounek

Kniha vyšla i jako eKniha, můžete si ji zakoupit zde:
https://eknihyjedou.cz/tajemstvi_trinactych_komnat .

Psaní je takovou cestou do neznámých končin lidské duše.

ROZHOVOR – ELIŠKA KOPPOVÁ

Scházíme se s Eliškou Koppovou nad knihou Tajemství třináctých komnat, ve kterém se zastoupena povídkou Poselství. Účastnila se i dvou předešlých povídkových knih, ale známe se z Řehečské slepice, kde získala řadu ocenění. Poprvé se soutěže humoru zúčastnila v roce 2012 a od té doby je pravidelnou účastnicí.

* Začnu otázkou: Máš ráda tajemství?

Rozhodně. Tajemství to je motor života i tvorby.

*Mimochodem v tvé asi první vydané povídkové knížce Mámení, je povídka Suvenýr, což je výpověď malíře a až tajemná historie jednoho obrazu. Takže máš s tajemstvím své zkušenosti i literárně?

Ano. Myslím, že to je vděčné téma, jak pro autora, tak pro čtenáře. Co se autora týče, někdy je i pro něho tajemstvím, jak se příběh vyvine. A v tom je ta krása.

* Tak trochu tajemně působilo i tvoje povolání, když jsi se poprvé zúčastnila Řehečské slepice. V rubrice povolání stálo: pracuji jako umělecký model. Co si pod tímto slovním spojením máme představit?

To bylo krásné povolání... Spočívá v tom, že pózujete studentům výtvarných škol, kteří se učí zobrazovat lidské tělo, případně amatérům nebo výtvarníkům, kteří si chtějí jen tak zakreslit.

Moc ráda na ty časy vzpomínám.

* V současné době provozuješ restaurační či ubytovací zařízení, jestli jsem správně informován. Kam bys nás případně pozvala k sobě do penzionu?

Jedná se o malý rodinný penzion, který provozujeme s manželem v Lipové u Šluknova. Je to cca 300 let stará chalupa (podstávkový dům) s několika pokoji pro hosty, společnou jídelnou a sociálním zařízením. Sprchový kout a WC jsou sice moderní, ale jsou instalovány v bývalém chlévě, takže se vám při jejich používání klenou nad hlavou oblouky původního kamenného stropu. Topíme v kamnech a taky na nich vaříme. Kolem jsou lesy plné hub, koupání a cca 2 km hranice s Německem. Pokud byste chtěli přijet, zde je mobil na manžela, který to celé zrekonstruoval a který tomu šéfuje: 723325926. Mimochodem – když je řeč o tajemství, tak ten dům jím přetéká až po okraj.

*** Pomalu se začínám bát. Můžeš to tajemství nějak specifikovat?**

Ráda to rozvedu, ale to se pak budeš trást hrůzou a čtenáři taky.

Ten dům jsme koupili před cca 7 lety v hrozném stavu a děly se tam zvláštní věci. Jezdili jsme tam o víkendech a přes týden půjčoval manžel klíče od dílny jednomu umělci, který tam vyráběl dřevěné sochy. Nabídl mu, že si může v kuchyni uvařit kafe, případně tam přespat na gauči. Nechtěl o tom ani slyšet. Ten váš barák je plnej lidí, tvrdil. Když prý seděl v kuchyni, viděl, jak se v okně za jeho zády odráží různé postavy. Jedna prý měla dlouhý svetr.

Manžel začal s rekonstrukcí a často pracoval až do noci. První zimu tam býval často sám. Jednou hodně pozdě se ozvalo bouchání na dveře. Jde otevřít, ale nikde nikdo. A sníh přede dveřmi byl neporušený...

Jindy - to bylo na Velikonoce - jsme tam byli spolu. Nahazoval omítku, zatímco já jsem tvrdě spala. Najednou mě probudil a ptá se, co se děje, proč ho volám. Ale já jsem nevolala a ze spaní nemluví. Byl to prý ženský hlas a volal ho jménem.

Ale nejzajímavější příhoda je ta s poutníkem. Dokonce jsem kvůli tomu musela napsat papeži - odpověď zatím nepřišla. Manžel byl zase na chalupě sám. Spal v kuchyni. Uprostřed noci se probudil a u stolu seděl neznámý člověk v dlouhém plášti v sandálech naboso, s dlouhými vlasy a vousy. Manžel vstal, přisedl k němu a dali se do řeči. Chtěl se ho na spoustu věcí zeptat a zjistil že nemusí mluvit, protože si myšlenky vzájemně sdělují beze slov. Neznámý mu sdělil, že svět se od jeho časů vůbec nezměnil, že už je z toho unavený. Manžel mu nabídl nocleh, ale on měl před sebou ještě dalekou cestu, takže si dal jenom s manželem kávu.

Ráno se manžel probudil a myslel si, že se mu to zdálo. Akorát že na stole byly 2 hrnky od kávy (večer vždycky všechno umývá) a dveře do domu byly odemčené.

Já sama jsem nikdy tak výrazný zážitek neměla, ale jeden čas, kdykoliv

jsem šla v noci po domě, měla jsem pocit, že tma kolem mě žije. No a jednou, to bylo na hranici spánku a bdění mi připadalo, že před dveřmi ložnice pobíhá dítě a hraje si s nějakou bzučící hračkou - znělo to jako vibrace mobilu, ale v tu dobu mi nikdo nevolal.

Tak to je asi všechno, doufám, že jsem případné zájemce o pobyt neodradila.

* Raději obraťme list. Vaříš v provozovně? Máš nějaká oblíbená jídla?

Já v našem penzionu připravuju jen snídaně, zbytek obstarává manžel (aby to náhodou nebylo moc zdravé). Oblíbených jídel mám spoustu! Chutnají mi mořské plody a zelenina na všechny způsoby, takže mám ráda středomořskou kuchyni, sushi a indickou kuchyni. Dál pak krémové polévky, jahody se šlehačkou, vánoční cukroví, různé pokrmy z kakaa, makové koláčky, sojové párečky... No je toho plno – jídlo to je radost.

* Vraťme se k literatuře. Na druhou stranu je ti vlastní i humor, protože v již vzpomínaném souboru se najdou povídky jako Malý penis, kde určitě humor a vtíp nechybí. Jaký humor máš ráda?

Často mě rozesměje banalita, která nikomu jinému nepřijde vtipná. Když jsem ještě chodila do kina s dětmi, dělala jsem jim ostudu, protože se můj osamělý smích rozléhal tichým sálem, když se na plátně odehrávala nějaká pitomost. Jinak mám hodně ráda černý humor.

* Literatura je pro tebe koníčkem?

Ano, ráda cestuju a psaní je takovou cestou do neznámých končin lidské duše.

* Psala jsi již v dětství nebo jsi psanému slovu přišla na chuť až později? Jaké byly tvé počátky? Dávala jsi rukopis číst třeba učitelům?

Psala jsem už jako dítě. Byly to hodně bizarní příběhy, které jsem nikdy učitelům číst nedávala. Možná to četli rodiče a nevěděli, co si o tom myslet.

* Co literární soutěže? Účastnila jsi se a s jakými výsledky?

V mládí jsem se účastnila básnických soutěží a tu a tam jsem i něco vyhrála. Pak jsem přešla na prózu - to byla Tachovská reneta a Řehečská slepice, kde jsem byla taky oceněna. Letos bych ráda vyzkoušela i jiné soutěže. Sestra, která je podnikavá, mi poslala seznam, kde se jaká pořádá. Takže mám motivaci hodit občas všechno za hlavu a něco napsat.

* Vyjadřuješ se v próze a delších textech. Zkoušela jsi někdy i poezii?

Ano, v mladším věku jsem psala i poezii, která byla občas publikována

v Obrysu-kmeni, když ještě existoval, nebo v různých sbornících.

* Máš své literární vzory? A co třeba Wiliam Saroyan? Proč se ptám právě na něho? Protože tvoje povídka *Knih mého života mi připomíná Saroyanovu Dávnou noc ze souboru Pět zralých hrušek.*

Nevím, jestli mám přímo literární vzory, každopádně mám spisovatele, kteří mě uhranuli - např. Vladimír Páral, Karel Milota, Věra Linhartová, George Simenon, Marina Moskvina (jejíž knihu jsem dostala jako cenu na jedné lit. soutěži), Viktor Pelevin, Jostein Gaarder, Daphné du Maurier a spousta dalších, na jejichž jméno si momentálně nemohu vzpomenout.

Co se týká Saroyana, musím se přiznat, že jsem od něho zatím nic nečetla. Já si totiž knihy nevybírám, ony ke mně nějak přicházejí samy. Ale se Saroyanem a jeho Pěti hruškami udělám výjimku, když je to takhle. Určitě si to přečtu, jsem zvědavá. Tu povídku *Knih mého života* jsem napsala už dávno do jedné lit. soutěže na stejné téma – kniha mého života. Nic jsem ovšem tenkrát nevyhrála.

* Vratně se k našemu souboru o tajemství. V povídce *Poselství se po letech setkává muž se svojí nevlastní dcerou. Kde jsi našla námět? A kde vůbec nejčastěji hledáš náměty svých knih?*

Já náměty nehledám, stejně jako knihy, vyhledají většinou ony mě. Ale často všechno dopadne jinak, než jsem si představovala. Ta povídka *Poselství*, např. měl být sci-fi příběh, ale nějak se mi to vymklo z ruky. Ten příběh se mi tam prostě „vnutil“. Původní námět se občas dostane do pozadí, protože z příběhu najednou vyklíčí jiný.

* Jak těžké je dnes prosadit se na literárním trhu? Máš svoje nakladatele, sponzory nebo si financuješ vydávání sama?

Těžké to asi je, já se tím moc nezabývám. Hledám nakladatele, který je ochoten vydat mou knihu a nevyžaduje po mě žádné poplatky. Když ho najdu, držím se ho, dokud spolupráce funguje. Jenom pro srovnání – v roce 2006 se mi podařilo najít nakladatele na šestý pokus. (To jsem ještě rozesílala svou knihu v obálce na disketě – krásné retro...). O 10 let později už jsem musela oslovovat desítky a desítky nakladatelství, většinou bez odezvy nebo se zamítavou odpovědí či požadavkem na finanční spoluúčast. V jednom případě jsem udělala výjimku a fin.spoluúčast jsem přijala, protože jsem chtěla knihu darovat v papírové podobě.

V současné době spolupracuji s elektronickým nakladatelem a jsem spokojená.

* Jak lehko nebo těžko píšeš? Škrtáš hodně? Nebo je to spíš na první

dobrou?

Na první dobrou málokdy. Většinou svoje texty donekonečna hnětu jako těsto, než jsem s nimi spokojená. Ony totiž ve styku s papírem či počítačem začnou reagovat a proměňovat se mi pod rukama, takže musím pořád opravovat. Ten proces by asi trval donekonečna (viz Albert Camus – věta o amazonce, kdo to zná), kdybych text jednoho dne nepředala nakladateli.

* Pardubická autorka Iva Tajovská (přispěla také do povídkového souboru) napsala, cituji: Psát, alespoň pro mě, není odpočinek, ale nepsat je někdy ještě těžší. Jak to máš ty?

Odpočinek v pravém slova smyslu to není. Je to pro mě pohyb po území, kde platí určité zákony, které se neustále proměňují. Kdybych mohla, budu se psaní věnovat daleko intenzivněji, ale život nabízí nebo nutí dělat i jiné věci, takže na to kolikrát není čas. Prostoje mi nevádí - vždycky mám v hlavě nějaký příběh a ten tam pracuje a čeká, až přijde jeho chvíle. Někdy je dokonce lepší, když se takhle neplánovaně „uleží“ a rozvine, aniž by se dotkl papíru.

* Co momentálně píšeš? Na co se čtenáři mohou těšit?

Momentálně píšu opět soubor povídek, ale jsem teprve na začátku. Některé jsou ze života, jiné možná trochu podivné. Teď mám rozdělané 2 příběhy – oba shodou okolností pojednávají o hrdelním zločinu.

* Jak to máš s cestováním? Je nějaké místo na zeměkouli, kam by ses chtěla podívat nebo jsi spíš na poznávání u nás doma?

Obojí. Chtěla bych navštívit třeba Island, Portugalsko nebo Jižní Ameriku, ale nedávno jsem jela s vnoučkem po železnici Prokopským údolím (Praha 5) a nestačila se divit té kráse. Tam určitě v nejbližší době pojedu znovu, vystoupím a projdu se.

*Doufám, že se v dubnu sejdeme na „Slepici“ a pochopitelně i při představení naší společné knihy. Jezdíš ráda do Jičína? A co pro tebe a tvoje psaní znamená „Slepice“?

Jezdím tam moc ráda, stalo se to takovým milníkem v mém životě. „Slepice“ pro mě znamená výzvu. Někdy je dobré zamyslet se nad předem daným tématem a držet se ho. Některé věci bych, nebýt „Slepice,“ nejspíš vůbec nenapsala.

Děkuji za rozhovor.

Václav

KARL KRAUS – 150. VÝROČÍ NAROZENÍ

Jičíňákům nemusím dlouze připomínat pamětní desku na rohu Valdštejnova náměstí, která připomíná dům, ve kterém se 28.dubna 1874 narodil Karl Kraus, překladatel, básník, novinář, esejista, dramatik, literární kritik a spisovatel (zemřel ve věku 62 let 12.června 1936 ve Vídni).

Mezi jeho zřejmě nejznámější dílo patří román Poslední dnové lidstva : tragedie v pěti dějstvích s předehrou a epilogem. Přiznám se, že jsem celé rozsáhlé dílo přečetl, i když to není nejlehčí čtení. Nakonec i dnes jeho satira namířená proti válce, generálům a falešnému válečnému patosu nám má co říct.

Ale vraťme se ke krátké životní epizodě Karla Krause v Jičíně. Narodil se jako deváté a nejmladší dítě v rodině jičínského židovského majitele papírny Jakoba Krause a jeho ženy Ernestiny, rozené Kantorové.

Když mu byly tři roky, přestěhovala se rodina do Vídně. Slyšel jsem historku, že prý otec Karla Krause vymyslel, že by vězňové mohli „lepit pytlíky,“ aby byli užiteční a trest jim lépe utíkal. Nakonec věznice byla hned naproti rodnému domu. Ještě nedávno se dokonce zdejší kavárna jmenovala Věznice (nyní přejmenována na Republiku).

Po absolvování gymnasia v roce 1892 začal Kraus studovat práva na Vídeňské univerzitě. Na filozofické fakultě téže univerzity od roku 1896 studoval filozofii a germanistiku, ale studia nedokončil. Již během studií se zabýval psaním a přispíval do literárních časopisů.

Z jeho života se vzpomíná vztah k Sidonii Nádherné (snad mu byla múzou), u které na zámku ve Vrchotových Janovicích pobýval.

Karl Kraus je celosvětově uznávanou literární osobností. Škoda jen že jeho tři nominace na Nobelovu cenu nebyly vyslyšeny, Jičín se mohl pyšnit rodákem oceněným Nobelovkou.

Václav

Václav FRANC

ANĎELKA A LETIŠTNÍ (NE)POHÁDKA

Stála ve vstupní hale na letišti. Všimla si jej právě ve chvíli, kdy vbíhal do haly. Na odbavení. Přišel pozdě. Již několikrát letištní rozhlas vyzýval pasažéry pravidelného letu, aby se dostavili k odbavení. Nevěděla, kde se zdržel, ale něčím jí zaujal. Nedovedla povědět přesně čím, ale napadlo jí, že by to mohl být právě ON. Vyvolený mezi všemi. Musí něco podniknout. Má šanci změnit chod věcí příštích. Pomoci. I když bude riskovat nepochopení, ztracení, dokonce prokletí.

Měl světlou košili s krátkým rukávem, přes levou ruku přehozené tmavé sako. V pravé ruce vlácel kufr na kolečkách. Pospíchal. Mohlo mu být třicet. Tak mladý, proběhlo Andělce hlavou. Ve skutečnosti mu bylo dokonce dvacet osm, ale to Andělka nemohla vědět. Líbil se jí. Zaujala ji jeho černá na krátko střižená kštic, svalnaté vysportované tělo. Snad se do něj ten moment zamilovala. Že by láska na první pohled? Alespoň z jejího pohledu by se mohlo jednat o milostné vzplanutí. Z jeho ovšem nikoliv. Vůbec si ji nevšiml. Byl tolik zaměstnán myšlenkou, že musí stihnout tento spoj.

Možná jej doma čeká manželka, malé děti? Možná má nějakou životně důležitou schůzku, která mu zásadním způsobem změní jeho dosavadní život? Pospíchá. Ani na okamžik si nepřipouští, že by letadlo nestihl.

Má mu vstoupit do života? Andělka na chvíli zaváhá, ale jen na docela malý nepatrný okamžik. Lidské nic v záplavě všech životních peripetií. Přesto významné, posunující životní trajektorii zcela jiným směrem.

„Haló, mladý pane, něco jste ztratil,“ vykřikne a vzápětí si pomyslí, že na něco tak banálního vůbec nemůže skočit. Neudělala chybu? Ohlédne se vůbec?

Sláva, zpomalil. Zastavil se a ohlíží se. Každá vteřina hraje v její prospěch. A jeho, ačkoliv o tom ještě neví.

„Co že,“ dívá se po letištní hale a nic nevidí.

„Mladý pane, mladý pane,“ Andělka drží v ruce nějaký předmět. Předstírá běh, ale spíš se vleče, zatímco čas utíká. Blíží se k němu. „Neztratil jste tohle,“ mává mu před očima nějakou kartičkou. Nebo je to platební karta, pas či peněženka? Ještě nerozeznal předmět v její ruce. Nechápat se dívá tím směrem. Vidí dívku s dlouhými blond vlasy, je celá v bílém. Jako anděl, napadne jej. Netuší, že se dívá na Andělku. Nejen jménem, ale i profesí. Je mu sympatická, možná kdyby tolik nespíchal, ztratil by s ní řeč, možná by ji dokonce pozval na kávu nebo dvojku vína, ale teď nemá čas. Proč jej obtěžuje.

Instinktivně kontroluje, jestli má mobil, peněženku, klíče. Sahá do kapes saka. Ale zdá se, že nic neztratil.

„Tohle vám vypadlo,“ oznamuje mu a natahuje k němu ruku s nějakým papírem.

Musí uznat, že se nemýlil. Je opravdu krásná. Jako zjevení nebo svatý obrázek. Postava z jiného světa.

„Nezapomeň, Andělko,“ říkají dívce doma, když se dívají do křišťálové koule, „že dnes je ti osmnáct a můžeš udělat jeden dobrý skutek. Můžeš třeba zachránit jednoho člověka, ale nesmíš mu prozradit nic ze svého úmyslu. Můžeš mu pomoci, ale on nesmí tušit, že nejsi obyčejný člověk, ale anděl.“

Andělka ví, jaká jsou pravidla věštby. Mohou pomáhat lidem, ale nesmí se odhalit. Nesmí říci pravou příčinu jejich chování. Pouze je odvést od nebezpečí.

Dlouho neváhala, když zjistila, co se dnes stane. Jeden jediný dobrý skutek.

„Ale nezapomeň, pokud tě zachráněný třikrát prokleje, staneš se obyčejným obláčkem na nebi. Už nebudeš andělem, ale jen mlhovinou na nebi. Nezapomeň, třikrát tě prokleje a ...“

„Odbavení letu na pravidelné lince právě skončilo, letadlo je připraveno k odletu v pravidelném čase,“ oznamuje letištní rozhlas.

Dokázala to, zachránila jej. Podává mu papír, který našla u odpadkového koše. Nechápavě se na ni dívá.

„Co to je?“ vezme papír do ruky. Někaký reklamní leták cestovní kanceláře slibující cestu kolem světa.

Očima na něm visí. Má její osud ve svých rukách.

„Co s tím?“ zahodí papír na zem. „Ty, krávo pitomá, kvůli tobě mi to letadlo uletělo,“ vidí jak na ranveji roluje jeho letadlo. Měl v něm sedět, za pár hodin by byl doma u přátel, díval by se na televizi, upíjel by pivo a smál se, jak se mu podařila služební cesta. Teď tady bude tvrdnout, hledat nový spoj. Kdo ví, kolik hodin zbytečně ztracený na zapadlém letišti.

Poprvé.

„Ale já ...“ na víc se Andělka nezmůže.

„Co ty, děláš si ze mě srandu nebo co, to je nějaká skrytý kamera? Takový blbý vtipy si nech od cesty, ty idiotko jedna. Víš co, zaplatíš mi novou letenku, všechno jsi zavinila, nebýt tebe, tak jsem let stihnul, ty ...“ marně hledá slova.

Podruhé.

Zbývá ještě jedno prokletí. Snaží se jej uchlácolit pohledem. Usměje se.

„No ještě se směj, ty krasavice, ty ...“ nestačí dořící, když se od letištní plochy ozve výbuch. Kusy ještě před chvílí dopravního prostředku létají vzduchem. Tlaková vlna odhodila nedaleká auta na ploše. Mrak dýmu, prachu a plamenů se vznáší nad plochou.

Uvědomil si, že mu zachránila život. Za sklem končil život všech pasažerů

letadla, pravidelné linky. Ohlédl se, kde zůstala ona dívka. Ještě před chvílí stála kolem něj. Podávala mu letáček. Ano, letáček se povaluje kousek od něj na zemi. Nebo to byl jen sen? Zdála se mu? Byl to přízrak nebo andělka?

V tu chvíli se už Andělka vznášela na nebi jako obláček, jako mlhovina. Ale je slovo „krasavice“ vůbec prokletí. V Andělčině případě určitě ne.

Václav FRANC: VZPOMÍNÁNÍ

Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu) psaní na Jičínsku po roce 1990.

Část 11.

Ve svém vzpomínání se dostávám do druhé poloviny prvního desetiletí nového století, což byla nejpłodnější léta naší spolkové činnosti. Odstartoval ji rok 2006 a především dvě setkání v rámci poetického jara v letech 2007 a 2010. Potom už spolek spíše chřadnul, ale v této době dosáhla generace autorek a autorů na svá nejlepší léta jak v tvorbě, tak v životě.

Jedním z vrcholů bylo vystoupení v rámci Dne poezie 2006. Již loňské hraní na téma českých vlastenců nás inspirovalo. Přišel jsem s návrhem, že bychom mohli uskutečnit vystoupení, kdy poštovní úředník Vladimír Vašek, později známý pod jménem Petr Bezruč, na poštovním úřadě v Místku postupně přivítá řadu českých básníků a básniček, aby nakonec sám dospěl k odvaze, vydal své Slezské písně. Námět naše herce zaujal, a tak v úterý 14. listopadu 2006 se v Knihovně Václava Čtvrťka konala v rámci VIII. ročníku Dnů poezie akce **Všední den poštovního úředníka Vladimíra Vaška v Místku aneb přijde den!** V programu vystoupili Hana Runčiková (jako Irma Geisslová), Monika Eberlová (Božena Benšová), Josef Jindra (Fráňa Šrámek), Bohumír Procházka (S.K. Neumann), Václav Teslík (František Gellner) a Václav Franc (Vladimír Vašek), akci uvedla Jana Benešová.

Naše vystoupení mělo velký úspěch, moc jsme si to užili a dokonce jsme se dočkali reprízy v pozměněném složení v Turnově 4.dubna 2007, především pak v červenci na Šrámkově Sobotce

v rámci 51. ročníku Šrámkovy Sobotky a následně v Nové Pace (16. ledna 2008).

Nedá mi to, abych opět neodcitoval článek, který vyšel v rámci Šrámkovy Sobotky: **HVĚZDNA PÁRTY NA ŠRÁMKOVĚ ZAHRADĚ**

Úterní odpoledne patřilo klasikům. Na zahradě Šrámkova domu jsme měli možnost pozorovat, kterák by to mohlo vypadat, kdyby se v jeden den na jednom místě náhodou sešel výkvět českého básnictví první poloviny 20. století. V hlavních rolích se tak objevily velké hvězdy tohoto období: Anarchista Fráňa Šrámek. Slezský bard Petr Bezruč. Ideově nestálý Stanislav Kostka Neumann. Tragicky smutná Irma Geislová. Zhýralý opilek František Gellner. A nakonec – dříve či později, cíleně či náhodou – dorazili všichni výše zmínění literáti na místo určení.

Centrálním treffpunktem těchto poetů se shodou neznámých okolností stala malá poštovní stanice kdesi v Místku, kde se prací již značně znužený poštmistr Vladimír Vašek (Václav Franc) rozhodl, že z dlouhé chvíle napíše nějakou tu básničku. Vytoužené kratochvíle mu však nebylo dopřáno, neboť se zde zničehonic objevilo mnoho básníků jiných, kteří se rozhodli obtěžovat mistra z c. k. pošty prezentací poezie své.

Jako první pod záminkou vyzvednutí neexistující poštovní zásilky dorazila krásná Irma Geislová (Hana Runčíková). Věčně ukřivděná, vysvětlila Vaškovi za přepážkou, jak že to s ní vlastně je. Při té příležitosti si samozřejmě neodpustila přednést některé ze svých básní – její projev byl tak dojemný, že jsem si všiml, jak se v nejednom z přihlížejících očí zaleskla slza dojetí. Sbohem, Irmo, budeš nám chybět! Vašek si to zřejmě nemyslel, a tak vypadal spokojeně, když za ní mohl konečně zavřít dveře a pustit se znovu do psaní. Jenže!

Sotvaže znovu začal, objevil se Stanislav Kostka Neumann s Fráňou Šrámkem po boku. Jaká smůla, Vašek musí pracovat! Naštěstí příšedší poctivě dbali předpisů, a tak šli na řadu jednotlivě. Napřed Neumann (Prochor), potom Šrámek (Josef Jindra) – „stáří“ má zelenou. Kostka vystříhl pár ze svých socialistických, čímž podpořil Vaška v jeho snaze psát o objektech proletariátu, a rychle se vzdálil, aby přenechal prostor Šrámkovi s jeho buřičskou poezií. Ta Vaškovi zase tak moc neřekla, a tak se ani Fráňa na poště dvakrát neohrál. Zato opilý Gellner (Václav Teslík), jenž se nenadále vrátil do stanice s dvěma lahváči v kapsách kabátu, nic nedbal otvírací doby a zdržoval Vaška svou Perspektivou tak dlouho, dokud ho omylem bezděčně neinspiroval k vytvoření pseudonymu vhodného pro básnictví. A tak se z Vaška stal Bezruč, pošta mohla být konečně zavřena a legendární Ostrava dokončena.

I přes spoustu divadelních pochybení – přednes byl pro publikum často jen

stěží slyšitelný; někteří z herců se projevovali značně plaše a nesměle (zejména představitelka Geislové Hana Runčiková působila místy velmi zaraženě), jiní naopak své party rozehrávali přes míru, čímž značně rozklížili formát představení (Václav Teslík v roli Gellnera namol) – byl z autorů tohoto skeče cítit takový zápal pro hru, jaký by nebyl na škodu nejednomu z herců profesionálních. Sympatická, dnes již spíše ojedinělá snaha přiblížit tvorbu opravdových klasiků české poezie ve vtipné paradivadelní akci si zaslouží můj obdiv. Osobně se budu těšit na další produkci Literárního spolku při knihovně V. Čtvrťka v Jičíně, už proto, abych si opět poslechl své oblíbené autory „trochu jinak“ a znovu si užil to nadšení, které z těchto lidiček vyzařuje.

Jakub Novosad (převzato z časopisu Splav, středa 4.července 2007, číslo 5, strana 11 až 12)

Musím souhlasit s Jakubem Novosadem, že to nadšení z nás doslova vyzařovalo. Třeba zápal s jakým Josef Jindra připravil jednoduchou scénu ze štaflí, ale i ostatní, kteří třeba původně hrát ani nechtěli.

Přiznám se, že jsem si to užíval a moje dialogy s Vaškem Teslíkem byly pochopitelně improvizované, drželi jsme se jen určité kostry scénáře. S dalšími reprízami dostávaly naše dialogy další význam. Vzpomínám si, že třeba v Turnově, když Vašek přišel s cinkajícími lahváči v kapse, začal mi prázdné lahve spát do mé kukaně. Tak jsem neplánovaně řekl, že když nemá peníze, ať ty vratné lahve odnese do konzumu. V té době šel v kinech

film Vratné lahve, takže diváci reagovali smíchem. Takových podobných slovních povyražení se vyskytlo více.

Premiéra a tři reprízy jsou svědkem toho, že jsme dělali svoje věci s nadšením a dokonce se našeho nápadu chytlí v Beskydech, kde můj kamarád Jiří George Figura zorganizoval podobné vystoupení v jejich spolku Literárním klubu Petra Bezruče ve Frýdku – Místku, takže se Bezruč vrátil tam, odkud vzešel. Georg se chopil role Vladimíra Vaška a jeho kolegyně a kolegové mu vzorně nahrávali. I tak mělo představení úspěch a pokus si pamatují, tak bylo reprízováno.

Nezapomenutelné jsou naše posezení u piva, kdy jsme rozebírali dojmy, role a náramně se bavili. Byly to šťastné chvíle našeho krásného literárního poblouznění!

(Fota Martin Žantovský z našeho soboteckého vystoupení).

ČAJ pro chvíle pohody

č.211, duben 2024, ročník XXII

Vydáno 5. dubna 2024 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský
Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!